

Jurisprudentiebespreking

TvHB 2024/10

Gerechtshof Amsterdam
9 januari 2024

ECLI:NL:GHAMS:2024:39

Met noot van mr. N. Amiel en mr. H.A. Kivits¹

Samenvatting

Beëindiging, achtergelaten zaken, recht op afgifte en inzage, 230a-ruimte

In deze zaak huurde een huurder een 230a-ruimte. Nadat de huurovereenkomst is geëindigd, heeft de (voormalig) huurder verschillende zaken achtergelaten in het gehuurde. Op grond van de huurovereenkomst zijn deze achtergelaten zaken eigendom geworden van de verhuurder. De huurder heeft de verhuurder om toegang tot het pand verzocht teneinde de spullen weg te halen en de verhuurder heeft hieraan geen gehoor gegeven. Op een later moment heeft de verhuurder de huurder alsnog in de gelegenheid gesteld de zaken op te halen, maar daar heeft de huurder geen gebruik van gemaakt. In deze procedure heeft de huurder op de voet van art. 843a Rv vorderingen ingesteld tot afgifte van alle bescheiden die verband houden met de achtergebleven zaken en tot inspectie van de zaken zelf. De voorzieningenrechter wees de vorderingen af, onder meer omdat de opgevraagde stukken onvoldoende bepaald waren. Hiertegen heeft appellant (de huurder) vijf grieven gericht. Het hof oordeelt dat de huurder geen redelijk belang meer heeft bij de afgifte of inspectie, omdat de eigendom van de achtergebleven zaken op grond van de huurovereenkomst is overgegaan op de verhuurder.

Gerechtshof

[appellant],
wonende te [woonplaats],
appellant,
advocaat: mr. C.A.M.H. Vink te 's-Hertogenbosch,
tegen
AMVEST Woningen-Nova Projectontwikkeling B.V.,
gevestigd te Amsterdam,
geïntimeerde,
advocaat: mr. B.A. Beenen te Amsterdam.
Partijen worden hierna [appellant] en Amvest genoemd.
(...)

2 Feiten

De voorzieningenrechter heeft in het bestreden vonnis onder 2.1. tot en met 2.13. de feiten opgesomd die hij tot uitgangspunt heeft genomen. [appellant]

heeft daartegen een grief gericht. Voor zover relevant en voldoende vaststaand zal het hof de door [appellant] genoemde feiten bij de beoordeling van de grieven betrekken. Voor het overige zijn de feiten in hoger beroep niet betwist. Het hof neemt die feiten daarom ook als uitgangspunt.

Voor zover in hoger beroep nog van belang en aangevuld met andere relevante feiten, zijn de feiten de volgende.

2.1. [appellant] en de rechtsvoorganger van Amvest hebben op 19 juni 2014 een huurovereenkomst gesloten op grond waarvan aan [appellant] een gedeelte van de hal (hierna: de opslagruimte) gelegen op het perceel [straatnaam] 117 in [plaats] in gebruik is gegeven.

2.2. Artikel 9 sub g van de huurovereenkomst, waarin de rechtsvoorganger van Amvest als 'Partij A.' is gedefinieerd en [appellant] als 'Partij B.', luidt: "Alle zaken die Partij B. aan Partij A. na beëindiging van de overeenkomst in de ruimte achterlaat, worden geacht door haar aan Partij A. te zijn afgestaan. Partij A. zal over deze zaken als haar eigendom beschikken, zonder daarvoor enige vergoeding aan Partij B. te moeten geven, of aan haar daaromtrent enige verantwoording schuldig te zijn, onverminderd het recht van Partij A. om deze zaken op kosten van gebruiker te verwijderen."

2.3. Nadat [appellant] de opslagruimte is gaan huren is het perceel aan de [straatnaam] op enig moment gekraakt.

2.4. Bij brief van 29 januari 2015 heeft de rechtsvoorganger van Amvest aan [appellant] aangezegd dat het gebruik van de opslagruimte per 1 maart 2015 wordt opgezegd.

2.5. Bij vonnis van 12 april 2016 heeft de kantonrechter in kort geding in de rechtbank Amsterdam de vordering van de rechtsvoorganger van Amvest tot ontruiming bij gebrek aan spoedeisend belang afgewezen.

2.6. Bij deurwaardersexploot van 30 november 2016 heeft de rechtsvoorganger van Amvest de huurovereenkomst met [appellant] opgezegd en is hem aangezegd de opslagruimte uiterlijk op 1 januari te ontruimen en te verlaten.

2.7. Op 12 april 2017 is Amvest eigenaar geworden van het perceel.

2.8. Bij verstekvonnis van 25 januari 2018 van de voorzieningenrechter van de rechtbank Amsterdam zijn 'hen die verblijven' veroordeeld het pand aan de [straatnaam] 117 in [plaats] te verlaten en te ontruimen.

2.9. Op 4 februari 2018 is de [straatnaam] 117 door

1. Nathalie Amiel en Hugo Kivits zijn werkzaam als advocaten bij Houthoff in Amsterdam. Nathalie Amiel is tevens redactielid van het TvHB.

de deurwaarder ontruimd en zijn de sloten veranderd. Op dat moment waren er geen krakers aanwezig. Spullen die zich op dat moment in het pand bevonden zijn niet door de deurwaarder verwijderd.

2.10. In maart 2018 heeft de voormalige advocaat van [appellant] aan Amvest toegang verzocht tot de [straatnaam] 117, zodat [appellant] zijn spullen kon ophalen. Amvest heeft hieraan geen gehoor gegeven en aan [appellant] meegedeeld dat hij eerst moest aantonen dat hij daadwerkelijk eigenaar was van de desbetreffende spullen.

2.11. Amvest heeft [appellant] in de gelegenheid gesteld om op 8 juni 2018 spullen op te halen uit het pand. Omdat (de advocaat van) [appellant] die dag verhinderd was, heeft hij niets opgehaald.

2.12. Amvest heeft de spullen die zich in het pand en op het perceel bevonden, afgevoerd.

3 Beoordeling

De procedure bij de voorzieningenrechter

3.1. [appellant] heeft bij de voorzieningenrechter gevorderd, kort gezegd, dat Amvest op de voet van artikel 843a Rv zou worden bevolen alle bescheiden aan [appellant] te verstrekken betreffende de in 2018 uit de bedrijfsruimte ontruimde goederen, hieronder begrepen het ontruimingsvonnis en het proces-verbaal met rapportage van de aangetroffen goederen. [appellant] heeft verder gevorderd dat Amvest zou worden bevolen hem voldoende in de gelegenheid te stellen de in bewaring gestelde goederen te bezichtigen en/of inspecteren. Een en ander op straffe van verbeurte van dwangsommen. Ten slotte vorderde [appellant] veroordeling van Amvest in de proceskosten.

Amvest heeft verweer gevoerd tegen deze vorderingen.

3.2. De voorzieningenrechter heeft de gevorderde voorzieningen afgewezen en [appellant] in de proceskosten veroordeeld.

Kort gezegd heeft de voorzieningenrechter aan zijn oordeel ten grondslag gelegd dat niet is voldaan aan de cumulatieve voorwaarden van artikel 843a Rv. De vordering om “alle bescheiden” met betrekking tot de ontruiming te verstrekken is namelijk onvoldoende bepaald. Een ontruimingsvonnis ten aanzien van [appellant] en een proces-verbaal van de ontruiming bestaan bovendien niet, dus die kunnen reeds daarom niet aan [appellant] worden verstrekt, aldus de voorzieningenrechter.

De beoordeling in hoger beroep

3.3. Tegen deze beslissing van de voorzieningenrechter en de gronden waarop die beslissing berust komt [appellant] in hoger beroep met vijf grieven op.

3.4. De grieven lenen zich voor gezamenlijke beoordeling.

3.5. De rechtsvoorganger van Amvest heeft de huur opgezegd en de ontruiming aangezegd tegen 1 januari 2017. [appellant] heeft zich niet verzet tegen deze opzegging. Hij heeft zich evenmin op ontruimingsbescherming beroepen. De huurovereenkomst is dan ook per die datum geëindigd en [appellant] had het pand moeten ontruimen. Dat heeft hij niet gedaan. Het bepaalde in artikel 9 sub g van de huurovereenkomst (zie 2.2. hierboven) brengt vervolgens

met zich dat de zaken van [appellant] die zich nog in het pand bevonden, eigendom zijn geworden van Amvest. Alleen al hierop stuiten de vorderingen van [appellant] en dus ook zijn grieven in hoger beroep, af. Daarnaast treffen zijn grieven geen doel gelet op het volgende.

3.6. [appellant] heeft betwist dat de opzeggingsbrief op 30 november 2016 aan hem is betekend. Voor zover [appellant] hiermee heeft bedoeld te betogen dat de opzeggingsbrief hem niet heeft bereikt en daarmee geen effect heeft gesorteerd, overweegt het hof als volgt.

3.7. In het deurwaardersexploot is opgenomen dat een afschrift van het exploot inhoudende de opzeggingsbrief is gelaten aan [appellant] “in persoon”. In tegenstelling tot wat [appellant] betoogt is het exploot aan te merken als authentieke akte, waarvan de opmaak met waarborgen is omgeven. Er moet van worden uitgegaan dat de inhoud ervan klopt. [appellant] heeft met zijn enkele betwisting van ontvangst onvoldoende aanknopingspunten gegeven voor twijfel hieraan. Het hof neemt dan ook, net als de voorzieningenrechter, tot uitgangspunt dat [appellant] de opzeggingsbrief in persoon heeft ontvangen. De huurovereenkomst moet hiermee per 1 januari 2017 als opgezegd worden beschouwd.

3.8. Ondanks het bepaalde in artikel 9 sub g van de huurovereenkomst heeft (de rechtsvoorganger van) Amvest [appellant] meermaals in de gelegenheid gesteld spullen op te halen (zie onder meer 2.11. hierboven). Dat [appellant] dit heeft nagelaten, moet voor zijn rekening en risico blijven. Het hof neemt hierbij mede in aanmerking dat de rechtsvoorganger van Amvest de opzegging van de huurovereenkomst en ontruiming al sinds begin 2015 nastreefde. Dit wetende, had [appellant] ruimschoots de tijd om voorzieningen te treffen voor zijn spullen.

3.9. [appellant] heeft zich in hoger beroep nog gericht tegen de overweging van de voorzieningenrechter dat hij geen enkel bewijsstuk in het geding heeft gebracht waaruit blijkt dat de spullen zoals hij die heeft omschreven, zijn eigendom waren. Daarnaast keert [appellant] zich tegen de overweging van de voorzieningenrechter dat het volstrekt ongeloofwaardig voorkomt dat [appellant] voor een bedrag van circa € ,7 miljoen aan spullen in de opslagruimte had opgeslagen en dan pas vijf jaar later deze procedure start. Nog los van dat deze overwegingen van de voorzieningenrechter goed te volgen zijn – zo heeft [appellant] ook in hoger beroep geen enkel bewijsstuk terzake overgelegd –, zijn het overwegingen ten overvloede.

3.10. Ook de proceskosten in eerste aanleg zijn op goede gronden voor rekening van [appellant] gebracht. [appellant] is immers in het ongelijk gesteld; zijn vorderingen zijn integraal afgewezen.

3.11. De grieven falen. Het bestreden vonnis zal worden bekrachtigd. [appellant] zal als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de kosten van het hoger beroep.

4 Beslissing

Het hof:

bekrachtigt het bestreden vonnis;

(...)

verklaart deze veroordeling uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders gevorderde.

Dit arrest is gewezen door mrs. I. de Greef, M.E. Hinskens-van Neck en R.J.Q. Klomp (...).

Commentaar

De hierboven weergegeven uitspraak is op zichzelf wellicht niet zeer vernieuwend, maar vormt onzes inziens wel een goede aanleiding om de mogelijkheden van partijen onder de loep te nemen tot (kort gezegd) afgifte of inzage van bescheiden. In deze annotatie gaan wij daarom in het bijzonder in op de vereisten die gelden voor een geslaagde vordering tot afgifte, afschrift, uittreksel of inzage van bescheiden als bedoeld in art. 843a Rv. Wij wijzen erop dat art. 843a Rv per 1 januari 2025 zal worden ingetrokken, maar inhoudelijk grotendeels wordt overgenomen in art. 194 Rv (nieuw),² reden waarom een analyse van de materiële vereisten die gelden voor een vordering op grond van art. 843a Rv relevant blijft.³

Inleiding

Deze zaak draait om een geschil tussen een (voormalige) verhuurder Amvest en een (voormalige) huurder ('appellant') van een opslagruimte. De voorzieningenrechter heeft appellant bij verstekvonnis van 25 januari 2018 veroordeeld het pand te ontruimen en te verlaten. Vervolgens heeft de deurwaarder het gehuurde op 4 februari 2018 ontruimd en de sloten vervangen zonder de aanwezige spullen te verwijderen. Appellant heeft Amvest de toegang tot het gehuurde verzocht om de spullen op te halen. Amvest heeft deze toestemming in eerste instantie niet gegeven. Toen Amvest appellant later (volgens het hof zelfs meermaals) alsnog in de gelegenheid heeft gesteld de spullen op te komen halen, heeft appellant daar geen gebruik van gemaakt. Op grond van de huurovereenkomst is Amvest eigenaar geworden van de spullen⁴ en zij heeft deze afgevoerd.

De uitspraken

Appellant is een kort geding gestart waarin hij heeft gevorderd dat Amvest (i) op grond van art. 843a Rv zou worden bevolen "*alle bescheiden betreffende goede-*

ren die in 2018 uit de opslagruimte zijn ontruimd aan appellant te verstrekken, waaronder begrepen het ontruimingsvonnis en het proces-verbaal met rapportage van de aangetroffen goederen"; (ii) zou worden bevolen hem voldoende in de gelegenheid te stellen de in bewaring gestelde goederen te bezichtigen en/of te inspecteren, een en ander op straffe van dwangsommen; en (iii) zou worden veroordeeld in de proceskosten. De voorzieningenrechter heeft de vorderingen afgewezen, omdat appellant niet heeft voldaan aan de cumulatieve vereisten uit art. 843a Rv.⁵ De voorzieningenrechter oordeelde namelijk, kort gezegd, dat de vordering ten aanzien van "*alle bescheiden*" onvoldoende bepaald is. De vorderingen betreffende het ontruimingsvonnis en het proces-verbaal van de ontruiming zijn afgewezen, omdat deze documenten niet bestaan.

De beoordeling van het hof blinkt in onze optiek niet uit in duidelijkheid. Blijkens het arrest heeft appellant vijf grieven tegen het vonnis van de voorzieningenrechter gericht, die het hof gezamenlijk behandelt.⁶ De grieven worden afgewezen. Het hof overweegt dat appellant niet langer eigenaar is van de achtergebleven zaken als gevolg van het bepaalde in art. 9 sub g van de huurovereenkomst. Appellant heeft zich immers niet verzet tegen de huuropzegging door de rechtsvoorganger van Amvest⁷ en heeft zich evenmin op ontruimingsbescherming beroepen. Vervolgens moest appellant het gehuurde ontruimen en ook dat heeft hij nagelaten. De achtergebleven zaken zijn daarmee eigendom geworden van Amvest op grond van de huurovereenkomst. Alleen al hierom kunnen de grieven niet slagen, aldus het hof in weinig woorden. Wij lezen deze overwegingen zo dat het hof (impliciet) oordeelt dat appellant geen rechtmatig belang heeft bij afgifte van de bescheiden of inspectie van de zaken als bedoeld in artikel 843a Rv.

Eigendomsoverdracht

Het hof neemt kennelijk aan dat een verbintenisrechtelijk beding⁸ goederenrechtelijke werking heeft, als gevolg waarvan de eigendom van de achtergebleven zaken is overgegaan op Amvest. Dat roept bij ons de vraag op of een dergelijke goederenrechtelijke werking zomaar mag worden aangenomen.

De geldende overdrachtseisen ex art. 3:

2. Zie de Wet vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht (Sib. 2024, 62).
3. In deze annotatie gaan wij niet in op procesrechtelijke veranderingen, zoals de overgang van een dagvaardingsprocedure (art. 843a Rv) naar een verzoekschriftprocedure (art. 194 Rv (nieuw)).
4. Het betreffende art. 9 sub g van de huurovereenkomst luidt: "*Alle zaken die Partij B. aan Partij A. na beëindiging van de overeenkomst in de ruimte achterlaat, worden geacht door haar aan Partij B. te zijn afgestaan. Partij A. zal over deze zaken als haar eigendom beschikken, zonder daarvoor enige vergoeding aan Partij B. te moeten geven, of aan haar daaromtrent enige verantwoording schuldig te zijn, onverminderd het recht van Partij A. om deze zaken op kosten van gebruiker te verwijderen.*"
5. Het vonnis in eerste aanleg van de Voorzieningenrechter Amsterdam van 19 april 2023 is (ten tijde van het schrijven van deze bijdrage) niet gepubliceerd.
6. R.o. 3.3 en 3.4. Appellant heeft (als wij het goed begrijpen) *daarnaast één* grief tegen de feiten gericht (zie r.o. 2).
7. Appellant had zich nog wel op het standpunt gesteld dat de opzeggingsbrief niet aan hem was betekend (r.o. 3.6). Het hof maakt hier in r.o. 3.7 echter korte metten mee: "*(...) In het deurwaardersexploot is opgenomen dat een afschrift van het exploot inhoudende de opzeggingsbrief is gelaten aan [appellant] "in persoon". In tegenstelling tot wat [appellant] betoogt is het exploot aan te merken als authentieke akte, waarvan de opmaak met waarborgen is overgegaan. Er moet van worden uitgegaan dat de inhoud ervan klopt.*" Dit is een mooie illustratie van het nut in de praktijk om belangrijke stukken per deurwaardersexploot te betekenen.
8. Meer specifiek het hiervoor geciteerde art. 9 sub g van de huurovereenkomst.

83 en 3:84 BW zijn: (i) overdraagbaarheid, (ii) beschikkingsbevoegdheid, (iii) geldige titel en (iv) levering. Aan deze vereisten lijkt in dit geval te zijn voldaan: (i) de achtergebleven zaken zijn overdraagbaar,⁹ (ii) het lijkt in de rede te liggen dat appellant (vóór de achterlating van de zaken) de eigenaar van de zaken was en (dus) beschikkingsbevoegd en (iii) het beding uit de huurovereenkomst vormt de geldige titel. Ten slotte (iv) zullen de achtergebleven zaken (althans in ieder geval het overgrote deel daarvan) roerend zijn, met als gevolg dat zij worden geleverd door bezitsverschaffing als bedoeld in art. 3:90 BW, waarvan in casu evident sprake is. De zaken zijn immers bij het einde van de huurovereenkomst achtergelaten in het (voormalige) gehuurde en daarmee in de macht van de verhuurder gebracht. Wij menen daarom dat het beding uit de huurovereenkomst (inderdaad) kan leiden tot een overdracht van de achtergelaten (roerende) zaken op grond van art. 3:83 en 3:84 BW.¹⁰

Dat appellant Amvest na het eindigen van de huurovereenkomst om toegang tot het gehuurde heeft verzocht om de achtergebleven zaken op te halen en dus mogelijk heeft geprobeerd zich te verzetten tegen de eigendomsoverdracht, doet aan bovenstaande niet af. Op het moment dat de huurovereenkomst is geëindigd, was aan alle vereisten voor eigendomsoverdracht voldaan. Dat Amvest appellant op een later moment alsnog in de gelegenheid heeft gesteld de spullen op te halen, betekent in onze visie niet dat van een overdracht plotseling geen sprake meer zou zijn geweest. Amvest heeft dit aanbod onverplicht gedaan, want Amvest was reeds eigenaar geworden van de achtergebleven zaken. Als appellant gebruik had gemaakt van het aanbod de spullen te verwijderen, zou dat bovendien een *tweede* eigendomsoverdracht betekenen en geen ongedaanmaking van de eerste overdracht.

Volledigheidshalve wijzen wij erop dat de eigendom van achtergebleven roerende zaken in meer algemene zin ook zou kunnen overgaan op grond van prijsgeving en inbezitneming als bedoeld in art. 5:18 jo. 5:4 BW. Gelet op de formulering van het beding in de huurovereenkomst, menen wij echter dat daarvan in casu geen sprake is. Verlies van eigendom is immers ongericht, waar het beding spreekt van *“aan Partij A. te zijn afgestaan”*.

Vereisten art. 843a Rv

Als gezegd, zijn de overwegingen uit het arrest wat ons betreft erg summier. Om die reden behandelen wij in het navolgende de cumulatieve vereisten die zijn verbonden aan het recht op afgifte, afschrift, uittreksel of inzage als bedoeld in art. 843a lid 1 Rv. Gemakshalve spreken wij hierna van ‘inzage’, want voor alle vorderingen gelden dezelfde vereisten, te

weten:

- a. degene die de vordering instelt, moet een *rechtmatig belang* hebben bij de inzage;
- b. de gevorderde bescheiden moeten *voldoende bepaald* zijn; en
- c. de gevorderde bescheiden moeten betrekking hebben op een *rechtsbetrekking waarin degene die de vordering instelt (of zijn rechtsvoorganger) partij is*.

Uit art. 843a lid 4 Rv volgt dat een vordering tot het verlenen van inzage – ook als voldaan is aan bovenstaande vereisten – alsnog kan worden afgewezen *als daarvoor gewichtige redenen bestaan of als de goede rechtsbedeling ook is gewaarborgd zonder informatieververschaffing*.

Rechtmatig belang

Wij lezen het arrest zo dat het hof van oordeel is dat appellant geen rechtmatig belang kan hebben bij zijn vordering tot inzage nu Amvest eigenaar is geworden van de achtergebleven zaken.¹¹ Ervan uitgaande dat onze veronderstelling correct is dat de achtergebleven zaken roerend waren en de eigendom daarvan (dus) inderdaad is overgegaan op Amvest, volgen wij het hof in zijn oordeel. Voor het kunnen aannemen van een ‘rechtmatig belang’ is immers vereist dat appellant de vordering tot inzage instelt met het oog op bewijslevering voor een (mogelijke) onderliggende vordering.¹² Nog los van het feit dat uit het arrest niet blijkt dat appellant een onderliggende vordering kenbaar heeft gemaakt, menen wij dat de geslaagde overdracht in de zin van art. 3:83 en 3:84 BW (zie hierboven) ertoe leidt dat een eventuele onderliggende vordering in casu hoe dan ook geen kans van slagen heeft. Een vordering tot afgifte zal hierop stuklopen. En, voor zover uit het arrest te herleiden is, heeft appellant ook geen voor vergoeding in aanmerking komende schade geleden. Hij wist, althans had behoren te weten, dat de eigendom van de achtergebleven zaken op grond van de huurovereenkomst zou overgaan op Amvest en heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheden die hem onverplicht werden geboden om de spullen op een later moment alsnog op te halen en een ‘wederoverdracht’ te bewerkstelligen.

Het hof wijst ook nog op de omstandigheid dat (de rechtsvoorganger van) Amvest de huurovereenkomst al sinds 2015 wilde beëindigen, daarmee – naar wij aannemen – implicerend dat de huurder reeds geruime tijd rekening kon houden met de op handen zijnde ontruiming. Hoeveel waarde het hof hieraan toekent, blijkt verder niet uit het arrest.

Interessant in dit kader is een arrest van het(zelfde)

9. Onoverdraagbare zaken zijn op grond van art. 9:7 en 9:6 Omgevingswet bijvoorbeeld zaken waarop een gemeentelijk, provinciaal of landelijk voorkeursrecht is gevestigd (art. 9:1 e.v. Omgevingswet) zo lang die zaken nog niet zijn aangeboden aan respectievelijk het college van B en W, Gedeputeerde Staten of de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (*Kamerstukken II 2018/19, 35133, 3, p. 68-69*).

10. De bepaling kan niet leiden tot een eigendomsoverdracht van onroerende zaken. Voor levering van een onroerende zaak is immers een daartoe bestemde notariële akte en inschrijving daarvan in de daartoe bestemde openbare registers vereist (art. 3:89 lid 1 BW).

11. R.o. 3.5 en 2.2.

12. Asser/Procesrecht 3 2023/198.

Hof Amsterdam van 31 maart 2020.¹³ In deze zaak waren de huurders en de verhuurder in onderhandeling getreden over de verkoop van een portiekflat (hierna: woning A). Zij bereikten echter geen overeenstemming over de koopprijs. Eén van de oorzaken was dat de verhuurder een portiekflat gelegen boven woning A (hierna: woning B) enige tijd daarvoor had verkocht aan de bewoners van woning B, maar tegen een aanzienlijk lagere prijs dan waarvoor hij woning A nu aanbood aan de huurders van woning A. Die lagere prijs van woning B zou het gevolg zijn van een onjuiste taxatie, waarvoor de verhuurder de taxateur ook aansprakelijk zou hebben gesteld. De huurders vorderden op grond van art. 843a Rv inzage in – onder meer – de aansprakelijkstelling door de verhuurder van de taxateur en de vaststellingsovereenkomst tussen de verhuurder en de aansprakelijkheidsverzekeraar van de taxateur. De huurders stelden daarmee duidelijkheid te verkrijgen over de juistheid van de taxatie van woning B en, daarmee, over de koopprijs in hun eigen onderhandelingen.¹⁴ Over het rechtmatig belang bij een dergelijke vordering overwoog het hof: “(...) Voor het aannemen van een rechtmatig belang (...) is voldoende dat de partij die afschrift van bescheiden verlangt aan de hand van de aan hem bekende feiten en omstandigheden aannemelijk maakt dat hij mogelijk een onderliggende vordering heeft. Als deze vordering gelet op het daartegen gevoerde verweer onvoldoende aannemelijk is, komt zij niet voor toewijzing in aanmerking.” De huurders hebben hier niet aan voldaan. In beide instanties werden de vorderingen afgewezen wegens gebrek aan rechtmatig belang, omdat de huurders onvoldoende aannemelijk hadden gemaakt dat de onderhandelingen nog gaande waren. De verhuurder had immers betwist de woning nog aan de huurders te willen verkopen. De aanbiedingen van de verhuurder waren bovendien niet geaccepteerd en dus vervallen. Ook was onvoldoende gesteld welke schade de huurders zouden hebben geleden indien de taxatie van de bovenwoning onjuist zou blijken te zijn.

Voldoende bepaaldheid

De bepaalbaarheidseis strekt ertoe dat (i) de eiser voldoende concreet aangeeft van welke bescheiden hij inzage vordert en (ii) het rechtmatige belang van de eiser bij inzage van die bescheiden kan worden getoetst.¹⁵ De eiser moet aldus voldoende nauwkeurig afbakenen van welke bescheiden hij precies in-

zage vordert, onder vermelding van het geschil of het feitencomplex in het kader waarvan een vordering wordt ingesteld. Bestendige rechtspraak van de Hoge Raad houdt in dat een vordering tot inzage zonder afbakening onvoldoende bepaald is.¹⁶ Wanneer is er dan sprake van voldoende afbakening? De wetgever dacht hierbij bijvoorbeeld aan vorderingen betreffende “alle onderhoudsrapporten die betrekking hebben op een specifieke machine” of “alle bankafschriften van een met naam en toenaam genoemde bankrekening over een bepaalde periode.”¹⁷ De Hoge Raad bevestigt dit ten aanzien van correspondentie tussen twee instanties in een bepaald dossier¹⁸ en digitale bescheiden die kunnen worden gevonden aan de hand van (een combinatie van) bepaalde zoekwoorden.¹⁹ In dit licht is het oordeel van de voorzieningenrechter goed te volgen. De vordering ten aanzien van “alle bescheiden” met betrekking tot de achtergebleven spullen is begrijpelijkerwijs te weinig afgebakend.

In meer algemene zin merken wij op dat de afbakening van de opgevraagde bescheiden ook afhankelijk kan zijn van de feitelijke kennis van zowel de eiser als diens wederpartij. Dit blijkt bijvoorbeeld uit een uitspraak van de Rechtbank Haarlem uit 2012, waarin de curatoren van een gefailleerde vennootschap een zeer groot aantal e-mails hadden opgevraagd bij haar aandeelhouders.²⁰ De rechtbank oordeelde dat de curatoren de opgevraagde e-mails niet specifiek genoeg hadden geduid, waardoor de relevantie van de opgevraagde e-mails voor de ingenomen stellingen onvoldoende bleek. Interessant is dat de rechtbank daarbij de feitelijke kennis van de curatoren expliciet betreft. Uit het vonnis blijkt namelijk dat de curatoren beschikten over e-mailcorrespondenties die abrupt eindigden of lacunes vertoonden, waardoor het – gelet op hun eigen kennis – op de weg van de curatoren had gelegen om specifieker aan te geven van welke e-mails zij een afschrift wensten.²¹

Uit een arrest van het Hof Den Haag uit 2019 volgt dat de voldoende bepaaldheid van de opgevraagde bescheiden niet zozeer uit de omschrijving ervan moet volgen. Leidend is of bij de wederpartij voldoende kenbaar is welke stukken zijn opgevraagd. In deze zaak had de wederpartij, een overheidsinstantie, een eerder verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur ten aanzien van dezelfde documenten afgewezen wegens de vertrouwelijkheid van die documenten.²² Het hof oordeelde – on-

13. Hof Amsterdam 31 maart 2020, ECLI:NL:GHAMS:2020:1018.

14. De koopprijs kwalificeert als een (mogelijke) onderliggende vordering vanwege de lopende onderhandelingen.

15. De Greve, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 843a Rv, aant. 4.3 (online, bijgewerkt tot 1 januari 2024).

16. HR 18 november 2011, ECLI:NL:HR:2011:BS1706, *NJB* 2011/2153 (*ISG c.s./Cornefruit c.s.*), r.o. 3.5.4; HR 1 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:830, *IER* 2020/25, m.nt. C. Vrendenburg e.a., *NJB* 2020/1214 (*Heraeus/Biomet*) i.c.m. Hof Den Haag 4 december 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:3214 (*Heraeus/Biomet*), r.o. 4.5-4.6; HR 2 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:830, *JAR* 2023/177, m.nt. A.F. Bungener, *JBPR* 2023/60, m.nt. G.J. Harryvan, *NJB* 2023/1497 (*SolidNature c.s./Verweerder*), r.o. 3.1.2-3.1.4.

17. *Kamerstukken II* 2019/20, 35 498, nr. 3 (MvT), p. 48.

18. HR 26 oktober 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW9244, *JAR* 2012/313, m.nt. I.J. de Laat, *JBPr* 2013/6 m.nt. J. Ekelmans, *JOR* 2013/30, m.nt. T.S. Jansen, *NJ* 2013/220, m.nt. E. Verhulp (*X/Theodoor Gilissen*), r.o. 3.8.2.

19. HR 2 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:830, *JAR* 2023/177, m.nt. A.F. Bungener, *JBPR* 2023/60, m.nt. G.J. Harryvan, *NJB* 2023/1497 (*SolidNature c.s./Verweerder*).

20. Rb. Haarlem 10 oktober 2012, ECLI:NL:RBHAA:2012:BX9895, *JOR* 2012/354, m.nt. J. Ekelmans, *JONDR* 2013/20, r.o. 5.1.

21. Rb. Haarlem 10 oktober 2012, ECLI:NL:RBHAA:2012:BX9895, *JOR* 2012/354, m.nt. J. Ekelmans, *JONDR* 2013/20, r.o. 7.4.

22. Wij volstaan hier met de opmerking dat voor de Wet openbaarheid van bestuur (tot 1 mei 2022) en (sindsdien)

zes inziens terecht – dat het de wederpartij dus kennelijk voldoende bekend was om welke stukken het ging en dat daaruit de voldoende bepaaldheid voortvloeide.²³

Overigens is niet vereist dat “*de verzochte gegevens precies moeten worden aangeduid, waarbij elk stuk afzonderlijk moet worden omschreven, of dat moet worden vermeld waar deze gegevens zich bevinden*”.²⁴ Dat is in de regel praktisch bezien ook niet mogelijk, omdat de eiser gewoonlijk niet weet over welke bescheiden de wederpartij precies beschikt. Wel menen wij dat uit de hier door ons aangehaalde wetsgeschiedenis en jurisprudentie volgt dat het criterium van de voldoende bepaaldheid twee componenten heeft: de eiser moet de onderwerpen aangeven waarop de opgevraagde bescheiden betrekking hebben én hij moet deze bescheiden voldoende concreet en specifiek inkaderen.

Zo oordeelde de voorzieningenrechter van de Rechtbank Amsterdam in 2019 dat een vordering ten aanzien van “*alle documentatie die bovenstaande punten onderschrijft, inclusief volledige kopieën van relevante overeenkomsten*” onvoldoende bepaald is.²⁵ Van Daal meent dat in deze zaak wel degelijk sprake was van voldoende bepaaldheid, omdat de vordering een lijst van omschreven bescheiden zou bevatten.²⁶ Wij zien dit anders. Weliswaar heeft de eiser de onderwerpen afgebakend waarop de opgevraagde bescheiden betrekking hebben (“*bovenstaande punten*”), maar vervolgens zijn de opgevraagde bescheiden zelf niet afgebakend (“*alle documentatie*”). Daarmee voldoet de eiser naar onze mening slechts aan één van de twee onderdelen van het bepaaldheidscriterium en diens gevolg kan zijn vordering niet slagen.

Volledigheidshalve merken wij in dit kader nog op dat onvoldoende bepaaldheid van bescheiden moet worden onderscheiden van een *fishing expedition*. Veelal wordt aangenomen dat van dit laatste sprake is indien (i) (*prima facie*) een rechtstreeks verband ontbreekt tussen de informatie waarvan inzage wordt gevorderd en een concrete vordering; en

(ii) informatie wordt gezocht waarvan bij de eiser (nog) niet bekend is of deze bestaat.²⁷ Als van een *fishing expedition* sprake is, is in wezen sprake van ‘strijd met de goede procesorde’ of ‘misbruik van bevoegdheid’.²⁸ Het is dan ook begrijpelijk dat minder snel wordt aangenomen dat iemand een *fishing expedition* onderneemt dan dat een vordering wordt afgewezen vanwege onvoldoende bepaaldheid op grond van art. 843a Rv. Ook in de zaak die wij hier annoteren, was van een *fishing expedition* in onze visie geen sprake, omdat het in de rede ligt dat de vordering tot inzage is ingesteld in verband met een voorgenomen vordering tot schadevergoeding betreffende de achtergebleven zaken waar ook de inzagevordering op zag. Daarmee is een rechtstreeks verband aanwezig.²⁹

Aangaande een rechtsbetrekking waarbij de informatiezoeker partij is

Elke rechtsverhouding kwalificeert als een rechtsbetrekking als bedoeld in art. 843a Rv.³⁰ Daaronder begrepen dus ook niet-contractuele verhoudingen die voortvloeien uit (bijvoorbeeld) een vordering op grond van onrechtmatige daad.³¹ Buiten twijfel staat derhalve dat een huurovereenkomst eveneens kwalificeert als een rechtsbetrekking. Daarmee is in het onderhavige geval, gelet op de huurrelatie die bestond tussen appellant en Amvest, onmiskenbaar voldaan aan dit criterium. Hetzelfde geldt, als gezegd, voor een eventuele vordering uit ongerechtvaardigde verrijking dan wel onrechtmatige daad, die appellant eventueel had willen instellen tegen Amvest.

Gewichtige redenen voor afwijzing of als de goede rechtsbedeling is gewaarborgd

Art. 843a lid 4 Rv vormt een uitzonderingsgrond: ook als aan de drie bovenstaande vereisten is voldaan, wordt een vordering op grond van art. 843a Rv afgewezen indien daarvoor gewichtige redenen bestaan of de goede rechtsbedeling ook zonder toewijzing is gewaarborgd.

de Wet open overheid (Woo) andere criteria en uitzonderingsgronden bestaan dan voor art. 843a Rv. Een afwijzing op grond van de Wet openbaarheid van bestuur of de Wet open overheid betekent dus niet per definitie dat ook een vordering op grond van art. 843a Rv voor afwijzing in aanmerking komt. Relevant in dit kader is art. 194 lid 3 Rv (nieuw), op grond waarvan ‘publieke informatie’ (als bedoeld in art. 2.1 Woo) niet hoeft te worden verstrekt indien: (i) degene die over die gegevens beschikt geen partij is bij de rechtsbetrekking waarvoor de vordering tot inzage is ingesteld en (ii) de gegevens op grond van de Woo ook niet hoeven te worden verstrekt.

23. Hof Den Haag 16 juli 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:1836, JAAN 2019/125, m.nt. R.S. Damsma e.a., r.o. 20.

24. Kamerstukken II 2019/20, 35 498, nr. 3 (MvT), p. 48; HR 26 oktober 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW9244, JAR 2012/313, m.nt. I.J. de Laat, JBPr 2013/6 m.nt. J. Ekemans, JOR 2013/30, m.nt. T.S. Jansen, NJ 2013/220, m.nt. E. Verhulp (X/Theodoor Gilissen), r.o. 3.8.2.

25. Rb. Amsterdam (vzr.) 1 april 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:2920, JBPR 2019/52, m.nt. M.A.J.G. Janssen, BER 2019/4, m.nt. M. van Daal (Gazprom/Naftogaz), r.o. 4.12.

26. M. van Daal, ‘Annotatie bij Gazprom/Naftogaz’, BER 2019/4, 80, p. 24; Rb. Amsterdam (vzr.) 1 april 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:2920, JBPR 2019/52, m.nt. M.A.J.G. Jans-

sen, BER 2019/4, m.nt. M. van Daal (Gazprom/Naftogaz), r.o. 4.1.

27. E.F. Groot, *Het voorlopig getuigenverhoor* (BPP nr. XVII) 2015/313; Concl. A-G E.M. Wesseling-van Gent, ECLI:NL:PHR:2020:10, bij HR 1 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:830 (Heraeus/Biomet); De Greve, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 843a Rv, aant. 43 (online, bijgewerkt tot 1 januari 2024).

28. Art. 3:13 lid 2 jo. 3:15 BW.

29. Dat de vordering tot schadevergoeding in casu kansloos is, maakt dat niet anders.

30. Zie uitgebreid De Greve, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 843a Rv, aant. 3.3 (online, bijgewerkt tot 1 januari 2024); Kamerstukken II 1999/2000, 26 855, nr. 5, p. 78 en 79; Kamerstukken 2019/20, 35 498, nr. 3 (MvT), p. 47.

31. Volledigheidshalve wijzen wij ook op HR 10 juli 2015, ECLI:NL:HR:2015:1834, NJ 2016/50, m.nt. W.D.H. Asser e.a., JA 2015/134, m.nt. J. Ekemans, JAAN 2015/210, m.nt. S. Prent (*Alphens schietincident*), waarin is beslist dat een vordering op grond van art. 843a Rv weliswaar moet zijn ingesteld aangaande een rechtsbetrekking waarbij degene die de vordering instelt partij is, maar dat degene tegen wie de vordering is gericht geen partij hoeft te zijn bij die rechtsbetrekking.

Een eenduidige definitie van ‘gewichtige redenen’ ontbreekt.³² Of van gewichtige redenen sprake is, moet dus per geval worden beoordeeld.³³ Ingevolge de memorie van toelichting vallen “in ieder geval persoonlijke, medische en financiële gegevens en vertrouwelijke bedrijfsinformatie” hieronder, maar mogelijk ook stukken waarbij “de bescherming van persoonsgegevens van derden niet kan worden gewaarborgd” of situaties waarin sprake is van “een wettelijke geheimhoudingsplicht die niet is erkend door toekenning van een verschoningsrecht, maar die wel de voor toekenning van een verschoningsrecht vereiste afweging in zich draagt.”³⁴ Onder deze laatste categorie vallen bijvoorbeeld toezichthouders.³⁵

Dat van gewichtige redenen sprake is indien het belang bij geheimhouding van de wederpartij groter is dan het belang op inzage van de eiser, volgt ook uit de jurisprudentie. Zo overwoog de Hoge Raad in 2008 dat “slechts van gewichtige redenen sprake kan zijn indien in de concrete omstandigheden van het geval de belangen waarop de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de verlangde inlichtingen of stukken zich in het bijzonder richt, zwaarder wegen dan het zwaarwegende maatschappelijk belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt.”³⁶ Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als vertrouwelijkheid in het vooruitzicht is gesteld aan derden.³⁷ Dat was het geval bij een onderzoek in verband met mogelijk ondeugdelijk handelen binnen de overheid door een daarvoor in het leven geroepen commissie.³⁸ Het Hof ’s-Gravenhage overwoog in dat kader dat de onderzoekscommissie haar taak niet naar behoren zou kunnen uitoefenen als geen vertrouwelijkheid was overeengekomen met de geïnterviewden. Bovendien kon de eiser ook op het conceptrapport van de commissie reageren zonder te beschikken over de gevorderde bescheiden. Deze omstandigheden maakten dat de vertrouwelijkheid van de commissie zwaarder woog dan het recht op informatie van de eiser.³⁹

De uitzonderingsgrond dat de goede rechtsbedeling ook is gewaarborgd zonder informatieverstrekking verdwijnt met de invoering van art. 194 Rv (nieuw) per 1 januari 2025. Wij beperken ons daarom tot de opmerking dat aan deze uitzonderingsgrond in de praktijk toch al zeer beperkt gewicht toekwam.

Conclusie en lessen voor de praktijk

Al met al kunnen wij ons, ondanks dat de overwegingen relatief kort door de bocht zijn, vinden in het

oordeel dat het Hof Amsterdam in deze uitspraak heeft gegeven.

Voor de praktijk volgt uit het hofarrest en de daaraan voorafgaande uitspraak van de voorzieningenrechter eens te meer dat de kans van slagen van een vordering mede afhankelijk is van de formulering daarvan. In het kader van art. 843a Rv (en art. 194 Rv (nieuw)) is met name van belang dat de opgevraagde bescheiden nauwkeurig worden afgebakend. De gedachte ‘baat het niet, schaadt het niet’ gaat in deze context niet op, want bij een te brede formulering van de gevorderde informatie zal (dat onderdeel van) de vordering tot inzage worden afgewezen. In onze optiek doen informatiezoekers, wanneer zij hun vordering op grond van art. 843a Rv formuleren, er daarom goed aan enige terughoudendheid te betrachten met betrekking tot de opgevraagde bescheiden en niet ‘lukraak’ een grote hoeveelheid ongespecificeerde bescheiden op te vragen. Dit om te voorkomen dat een tweede, meer afgebakende, vordering moet worden ingesteld om alsnog afgifte, afschrift, uittreksel of inzage te verkrijgen. Mogelijk kunnen de volgende vragen de eiser een helpende hand bieden bij de formulering van de vordering ex art. 843a Rv (respectievelijk art. 194 Rv (nieuw)) en de onderbouwing daarvan:

1. Heb ik een (mogelijke) vordering (al dan niet in het kader van onderhandelingen die nog gaande zijn) waarvoor ik informatie nodig heb?
2. Over welke onderwerpen heb ik informatie nodig?
3. Welke bescheiden zou ik (over welke periode) nodig hebben om de benodigde informatie te verkrijgen, mede gelet op de informatie waar ik reeds over beschik?
4. Wie heeft de beschikking over deze bescheiden? Komt deze (rechts)persoon geen verschoningsrecht toe?

Om de kans van slagen van de vordering te vergroten, doen eisers er verder goed aan acht te slaan op de omstandigheden (zoals een op voorhand overeengekomen vertrouwelijkheid of (vanaf 1 januari 2025) een uitzondering tot openbaarmaking op grond van de Woo) die aanvullend van invloed kunnen zijn op het specifieke geval. Het is echter aan de wederpartij om die omstandigheden daadwerkelijk in te roepen.

32. In art. 22 Rv wordt ook gesproken van “gewichtige redenen”, waarvan evenmin een eenduidige definitie bestaat.

33. Zie voor de procedurele aspecten van deze beoordeling en de wijze van toetsing uitgebreid: De Greve, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 843a Rv, aant. 6.2-6.6 (online, bijgewerkt tot 1 januari 2024); Asser/*Procesrecht* 3 2023/199, 139-142.

34. *Kamerstukken II* 2019/20, 35 498, nr. 3 (MvT), p. 52.

35. De Greve, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 843a Rv, aant. 6.1 en 6.6.2 (online, bijgewerkt tot 1 januari 2024); *Kamerstukken II* 2011/12, 33 079, nr. 3 (MvT), p. 12.

36. HR 11 juli 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC8421, NJ 2009, 451, m.nt. E.J. Dommering (*De Telegraaf*), r.o. 3.4.6.

37. De Greve, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 843a Rv, aant. 6.1 en 6.6.4 (online, bijgewerkt tot 1 januari 2024).

38. Hof ’s-Gravenhage 4 april 2012, ECLI:NL:GHSGR:2012:BW1449, *NTB* 2012/24, m.nt. E.J. Daalder (*X/Staat*).

39. Hof ’s-Gravenhage 4 april 2012, ECLI:NL:GHSGR:2012:BW1449, *NTB* 2012/24, m.nt. E.J. Daalder (*X/Staat*), r.o. 3.9 en 3.10.